

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Εσωτερικού . . . δρ. 5.—Εξωτερικού φρ. χρ. 5.

Μετὰ δώδεκα μουσικῶν τευχῶν.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΤΩΝ κ.κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΚΥΡΙΑΖΗ, ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΤΣΩΚΛΗ καὶ ΠΑΝ. ΤΖΑΝΝΕΑ

Πᾶσα διατριβὴ σχετικὴ τῷ σκοπῷ τῆς ἐφημερίδος μας δημοσιεύεται δωρεάν.

Φ Ο Ρ Μ Ι Τ Ε

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

« Ἄγε μοι, λγεια φόρμιξ »
« . . . κελάδει Δάριον ᾠδάν » (Συνέσιος).

ΕΤΟΣ Α' . — ΑΡΙΘΜΟΣ 14.

ΓΡΑΦΕΙΑ : 48—Ὁδῶ Πραξιτέλους—48

ΑΘΗΝΑΙ, Δευτέρα 15 Ἀπριλίου 1902.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ΕΚ ΝΕΚΡΩΝ

ΘΑΝΑΤΩ ΘΑΝΑΤΟΝ ΠΑΤΗΣΑΣ

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΜΝΗΜΑΣΙ ΖΩΗΝ ΚΑΡΙΣΑΜΕΝΟΣ

Πῶς εἶνε μεμελιωμένον διὰ τῆς παρασημαντικῆς ὑπὸ τῶν παλαιῶν.—Πῶς ἔφαλλον οἱ παλαιοὶ κατὰ τὸν Μέγαν Βασιλείον.—Πῶς δέον νὰ διαιρεθῇ κατὰ πόδας.—Ποῖον εἶνε τὸ γνησιώτερον καὶ ἀρχαιότερον «Χριστὸς ἀνέστη» τὸ Βυζαντιανόν.

Α.

Ἦχος Πα

Χρι στο ος α νε στη ε

νε κρων θα α να τω θα να τον πα τη η

η σα ας και τοι ος ε εν τοις μνη μα σι ζω ω

ην χα ρι σα α με νος

Β.

π η Χρι στο ος α νε ε ε στη η εκ νε ε ε

κρων θα να τω θα να τον πα τη σα ας

και τοις ε εν τοις μνη μα σι ζω ην χα ρι σα

με νος

Ἡ δὲ τελικὴ κατάληξις

Δ νο ο ο ο ο ος ρ

Ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων ἀντηχεῖ εἰς τοὺς θόλους τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐν μεσονυκτίοις ποθ' ὤραις ἡ χαρμῶσυνος αὕτη ᾠδὴ ἐκ στόματος ὄλων τῶν ἐκκλησιαζομένων χριστιανῶν, ἡγουμένων τῶν Ἀρχιερέων καὶ Ἱεροφαιτῶν ὑμνούντων καὶ δόξαζόντων τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἀνάστασιν, καθ' ἱεράν παράδοσιν ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανῶν καὶ πατέρων ἡμῶν, ὡς περὶ τούτου βεβαίως ὁ Μέγας Βασιλείος λέγων ἐν ἐπιστ. 207. «Ἐξαναστάντες (οἱ χριστιανοὶ) τῶν προσευχῶν εἰς ψαλμοῦδιαν καθίστανται καὶ νῦν μὲν διχῆ διανεμηθέντες ἀντιφάλλουσιν ἀλλήλοις, ἔπειτα πάλιν ἐπιτρέψαντες ἐνὶ κατάρχειν τοῦ μέλους, οἱ λοιποὶ ὑπηχοῦσιν.»

Ἡ αὕτη λοιπὸν χαρμῶσυνος ἀναστάσιμος ᾠδὴ καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῶν πρώτων χριστιανῶν ἀντηχεῖ ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τῆς σήμερον καὶ ἐφεξῆς εἰς τοὺς θόλους τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ διασαλπίζεται μυριοστόμως ἡ ἠχὼ αὐτῆς ἀνὰ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ἄδοντας ἐπινίκιον διότι «σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἄδης ἐσκυλεύθη». «Οὐρανοὶ μὲν ἐπαξίως εὐφρανέσθωσαν, γῆ δὲ ἀγαλλιᾶσθω, ἑορταζέτω δὲ κόσμος ὁρατὸς

τε ἅπας καὶ ἀόρατος. Χριστὸς γὰρ ἐγήγερται, εὐφροσύνη αἰώνιος.» Διὰ τοῦτο ἡ ἐπινίκιος αὕτη ᾠδὴ ἀνέκαθεν ἀπ' αἰῶνων εἶνε καὶ ἔσται ἡ γλυκυτέρα καὶ εὐφροσυνότερα εἰς τοὺς χριστιανούς τοὺς σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις ἄδοντας αὐτὴν πατροπαραδότως ἀπὸ μνήμης. Ἡ ἡμετέρα δὲ μάλιστα Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀείποτε διετήρησε μέχρις ἡμῶν ἀλώβητον τὴν ἱεράν παράδοσιν καὶ συνήθειαν καθ' ὅλα, ὡς καὶ τὴν μελωδίαν τῆς ἱερᾶς ποιήσεως κατὰ τὸ ὕφος τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, τῆς λεγομένης ἰδίᾳ Βυζαντιανῆς. Στεργῶς λοιπὸν ἐχόμενοι τῶν πατρίων καὶ κατὰ τὴν μουσικὴν προτάσομεν ἀνωτέρω τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «Χριστὸς ἀνέστη» τὸ σύντομον, ὡς ἀνέκαθεν ἀκούεται διὰ τῆς βυζαντιανῆς μουσικῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ὑπόδειγμα τοῖς ψάλλουσιν. Καταχωρίζομεν δὲ τοῦτο κατὰ δύο ἐκδόσεις. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐλάβομεν ἐκ τῆς Ἀνθολογίας τοῦ Παύλου Κούρτοβιτς Τσαλόγλου καὶ Γ. Π. Κωνσταντίνου, ἐκδοθείσης τὸ ἔτος 1846 ἐπιστάσις τοῦ Ἰω. Λαμπαδαρίου, τὸ δὲ δεύτερον τοῦ Π. Λαμπαδαρίου ἐλήφθη ἐκ τοῦ δ' τόμου τῆς Πανδέκτης, ἐκδοθείσης ἐν Κ)πλίει ὑπὸ Ἰωάννου Λαμπαδαρίου καὶ Στεφάνου Α' Δομοστίχου τὸ ἔτος 1851.

Ἡ ᾠδὴ αὕτη εἶνε μεμελισμένη εἰς μέτρον σπονδειακόν, ἦτοι εἰς πόδας τετραχρόνους ἢ τετρασήμευς, διὸ καὶ διηρέσαμεν αὐτὴν διὰ γραμμῶν καθέτων εἰς πόδας ἐν ὄλῳ 17 τετρασήμευς. Τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι οἱ δόκιμοι καὶ κλασικοὶ μελοποιοὶ τῆς ἱερᾶς ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως, οὐχὶ εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν ἐμέλιζον ἀροῦθμους καὶ ἀχρόνους, ὡς πολλοὶ ἀδόκιμοι μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, ἀλλὰ μετ' ἐπιστήμης καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης. Χάριν τοῦ ρυθμοῦ δὲ τοῦ τετρασήμευ τοῦ κρατοῦντος εἰς ἑκάστον πόδα εἰς τὴν τελικὴν κατάληξιν τῆς πρώτης ἐκδόσεως καὶ εἰς τὴν λέξιν νος εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος διωρθώσαμεν ἐκ τῶν ἱεσοῶρων γοργῶν τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον εἰς ἀρχά, τοῦθ' ὅπερ προήλθεν ἀναμφιβόλως εἴτε ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας τῶν ἐκδοτῶν εἴτε, ὡς εἶνε καὶ τὸ πιθανώτερον, ἐξ ἀγνοίας ἢ ἀπροσεξίας τῶν ἐκαστοτέρων ἀντιγραφῶν. Τὴν τοιαύτην δὲ, ὡς ἀνωτέρω διαίρεσιν διὰ καθέτων γραμμῶν θεωροῦμεν ὀρθήν, καθ' ἣν αἱ τονούμεναι συλλαβαὶ τῶν λέξεων πίπτουσιν ἐπὶ τῆς θέσεως ἐκάστου ρυθμικοῦ ποδός (καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ πρώτου ποδικοῦ χρόνου) κατὰ τοὺς κανόνας τῆς μελικῆς καὶ ρυθμικῆς ποιήσεως, καὶ οὐχὶ τὴν διαίρεσιν, τὴν ὁποίαν ποιεῖται ὁ

